

Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie

LEVEN **LEREN**
VANUIT JE
WORTELS

Monique van Dijk - Groeneboer et al.

**Handboek Vakdidactiek
Levensbeschouwing &
Religie**

**LEVEN LEREN
VANUIT JE
WORTELS**

Monique van Dijk-Groeneboer et al.

Inhoudsopgave

Algemene inleiding – Leven en leren vanuit je wortels... 9

Deel I – Fundamenten 19

Inleiding deel I – Een appèl op leerling en docent 21

De leerling 26

1. Perspectief van de leerling 27

2. Thuis in de maalstroom: de maatschappelijke context van levensbeschouwelijk onderwijs 40

Levensbeschouwelijk leren en vormen op school 50

3. Levensbeschouwelijk leren 51

4. Identiteit, een *gegeven* en *in wording* 62

Het schoolvak 80

5. Korte geschiedenis van het schoolvak godsdienst/levensbeschouwing 81

6. Doelstellingen voor het vak godsdienst/levensbeschouwing 103

7. Positionering van het vak G/L binnen het voortgezet onderwijs 117

De docent 126

8. De persoon van de docent. Ik geef les in 'wie ik ben'. 127

9. Het professionele zelf 140

10. Theologische bijdragen voor leraarschap 151

11. Stage: drie facetten van ontwikkeling 164

12. Onderzoek door docenten. Zes richtingswijzers 169

Deel II – Benaderingswijzen 177

Inleiding deel II – Vakdidactische concepten als oriëntatiehulp in een complex levensbeschouwelijk landschap 179

Leren en didactiek 186

13. Hermeneutisch leren in het vak godsdienst 187

14. Mystagogisch-communicatief leren 201

15. Leren levensbeschouwelijk waarderen door middel van vijf didactische basishandelingen 214

16. Van elementariseren naar leeromgevingen ontwerpen	226
17. Interlevensbeschouwelijke dialoog!?	
De leraar godsdienst/levensbeschouwing maakt het verschil	241
18. Leren door dialoog in het vak godsdienst/levensbeschouwing	257
19. Narratief levensbeschouwelijk onderwijs	265
20. Ethiekonderwijs in Europa: een Community of Ethics Teachers (COMET)	277
21. Religiewetenschappelijke vakdidactiek	288
22. De fenomenologische benadering in het vak godsdienst/levensbeschouwing	300
23. (Inter)levensbeschouwelijk hermeneutiseren	316
24. Het didactische model van Clive Erricker: een conceptuele benadering van het vak Godsdienst/ Levensbeschouwing	332
25. Exponeren doet je leren. Beeldende kunst als toonbeeld voor het omgaan met ervaringen van zinloosheid	341
<i>Leren en leerplan</i>	352
26. Curriculumontwikkeling: een praktische handleiding	353
27. Lesmethodes: geschiktheid en bruikbaarheid	367
28. Het geactualiseerde curriculum rooms-katholieke godsdienst in Vlaanderen	391
Deel III – Praktijk	401
<i>Inleiding deel III – Van de theorie naar de praktijk</i>	403
<i>Leeractiviteiten en werkvormen</i>	414
29. Het gebruik van werkvormen bij het vak Godsdienst/Levensbeschouwing	415
30. Dialogisch schrijven. Een werkvorm bij de interlevensbeschouwelijke dialoog	428
31. Differentiëren in lessen Godsdienst/Levensbeschouwing	441
32. Het ontwerpen van een les godsdienst of levensbeschouwing	449
33. Digitale didactiek	465
34. Beelddidactiek: over het gebruik van religieuze beelden als bron	489
35. De rollen van de leraar GL (en van de leerlingen)	503
<i>Toetsen en beoordelen</i>	516
36. Toetsen en beoordelen	517

<i>Medewerkerslijst</i>	532
Informatie medewerkers	533
<i>Auteurslijst</i>	536
Auteursinformatie	537

Colofon:

ISBN 978-94-6167-418-0

Eindredactie: Monique van Dijk-Groeneboer

Onze bijzondere dank gaat uit naar Rieks Hekman voor zijn nauwgezette reviews en redactiewerk en naar Joanne Kemman voor haar intensieve eindredactie.

De digitale uitgave is financieel mede mogelijk gemaakt door het Landelijke Expertise-centrum voor Levensbeschouwing en Religie in het Voortgezet Onderwijs (Lervo).

Omslagontwerp: Eva Liefink-Kemman

Opmaak en druk: Studio | powered by Canon

Februari 2020